

Tas Latweefchu lauschu draugs.

1835. 12. Dezbr.

50ta lappa.

J a u n a s s i n n a s .

No Pehterburgis. 1mas Dezember wakfarâ, kad desmit jau bija apfists, tur ugguns magasihne nahze wakfâ, kurrâ leels pulks seena bija uskrauts un, eefahrsis, fahjis degt. Bet polzeije, ahtri no mallu mallahm ar dsehshameem rihkeem atskrehjusi, ar Deewa pahligu tik laimigi puhlejahs, ka schis nams ween aigahje un zitti, kautgan no kohkeem un tohti tuhwi, tikke isglahtri. — Preeks bija redsoht, ka Keiseris pats tur mihligi gahdaja, laudis eedrohschinaja un passubbinaja, lai tak no teem zitteem nammeem leetas wehl ne nessohht ahra, ka jel neweenam zilwekam skahde ne notiftu. — Kad bija isdeweess ugguni pawiffam noremdeht, tad wiasch schehligâ prahatâ pawehleja, lai no winna puffes polzeijes wirtsneekem gohda-wahrdu falkohht par winnu gohdigu turrefchanu un fatram unter-opzihram un saldatam weenu rubli, mahzimu swis un glahsi brandwihna dohdohht par dahwanu.

Par Pehterburgis augstakas basnizas teefas peefehdetaju zeenigs Wentes prahwesta tehws Friedrich Nikolaus v. Pauffler ne fenn tikke islahfhts.

Augsti zeenigs Keisers, dabujis sinnahht, ka Wentes jauna basniza jau effohht gattawa, irr pawehlejis, fawu labpatifschanu wiffseem teem kungeem Aud-dinahht, kas pee buhweschanas usraudsija.

Augsti zeenigs Keisers irr nospreedis, ka us preekschu pa katru leelaku lau-ku Kreemu semmê, kur Kreemi kaxra-gaddâ (1812) prett Sprantscheem laimigi kahwahs, dselses stabbus, woi zittas tahdas leelas gohda-sihmes par peeminnu buhs stahdinahht, un jau taggad scho sinnu pa wiffu walstibu islahst, lai tee zilweki, kas tahdus skunstes darbus proht, us to jel drihs dohdahs, preeksch katra scho lauku pehz waijadshbas kahdu fawadu sihmi isdohmahht un fawus rakstus wehl lihds imai Mei fuhtht us Pehterburgi: tam kungam rohkâ, kas tas augstakajs sinnahhtueeks pahr wiffu krohna naudû, un kurram fewischki uswehlehts pahr scheem stabbeem gahdahht.

No Rihges. Ze aigahjuschâ swehtdeenâ eefsch Jehfab' basnizas kandi-dahhts Croon, Leelwahrdes mahzitaja dehhs, par tahs paschas draudses jaunaku mahzitaju tikke eefwehtihhts.

No Lehrpates. Zur Skohlas-kungs eefsch Wahz' amihsehm Stahsta, kà wiannam scho gaddu ar kartuppeteem effoht isdeweess, fo dahrsà par prohwì dohbes wirfù ar fuhneem aplifke. 20tâ Mei winsch 59 kartuppelus pa diwahm fahrtahm, dohbei, kas 44 pehdas garrumâ un 3 pehdas plattumâ bija, effoht lizzis wirfù un tad ar fuhneem, pehdas augstumâ, wiffu dohbi apflahjis. 15tâ Juhni rahdijahs zaur fuhneem pirmi laksti un nu kartuppeli preezigi auge, seedeja, fehklojahs, wifs gahje pareisi, un ne mas ne waijadseja neds tur rameht, neds opfist. 17tâ September, kad laksti jau pawiffam bija nofallufchi, kungs usnehme sawus kartuppelus, un luhk': tee tur itt glihti gulleja fuhnds, tif saknites semmê bahsufchi. Tee kartuppeli, fo bija lizzis, bija masini un wiffi kohpâ tif 4 mahrziaus smaggumâ; tee, fo nu isnehme, bija labbi paaugufchi un 40 mahrziaus smaggumâ. Laikam wehl dauds wairak Deewa fwehtibas buhtu bijufi, ja ne drihs pee katra dehsta diwi peku zaurumi buhtu atraddufchees.

No Parishes, Sprantschu semmê. Rahda tur taggad arri zilwekus par naudû: gan ne tahdus, kas pa tahm semmehm, fur dsimme un auge, leelds pulkôs redsami, bet tif tahdus, fo arri paschâ winnu dsimtenê wiffi laudis par Deewa brihnumu atsinne. Irr dwihai, kas par jummi fa-augufchi, tahlâ semmê eefsch Ahfias pee Sih-ammes juhr-mallas no Sihneseru wezzakeem dsimmufchi, un taggad 24 gaddus irr wezzumâ. — Ko gudis, par daktereu ismahzihes kungs, kas pars winnus apmekleja un apraudsija, pahr winneem stahsta, to nahkofchâ lappâ lassessim.

No Seemel-Amerikas. Tanni walsti, fo sauZ Jaun-Orlean, atrohдахs kungs, kuzram waheds: Artur Zappan, un kas arween nabbagu wehrgu laudin par ais stahweraju, un bes mitteschanas pahr to ruuma, lai winnus atlaisch par brihweem. Bet teesa to nehme par launu, un taggad 50,000 dahlderus tam zilwekam irr isfohlijufi, kas scho zilweku sakers un weddihis zeetumâ.

• Zohma no Kempenes pirmas grahmatinas zota nodalka.

Rà weentuliba un fluffiba irr ja-mihlo.

1. Luhko dabbuht isdewigu laiku, few pascham dsihwoht, un pahrdohma daudsfreis, zif Deews tew jau labba darrijis.

Ne kahro wairs pehz jaunahm sinnahm. Laffi labprahht tahdus rakstus, kas wairak derr, firdi fatreekt, ne kà fo dabbuht galwâ.

Ja tu wairs ne tif aplam dauds runnafi un ne flinkodams apfahret eefi, neds kahrofi fo dabbuht sinnahht pahr jaunahm leetahm un pahr trohksnim, tad tu deesgan wakkas un isdewiga laika atraddifi, us labbahm mahzibahm un apdohmaschanahm dohteess.

Tee wiff-fwehtaki zilweki laufchu pulkam, fur warredami, zeeku greefe un apnehmahs Deewam fluffibâ dsihwoht.

2. Irr fazzijis kahds labbajs: zikreis' es ar zilwekeem kohpâ biju, tikreis' es

pahrnazu fluktaks zilweks. Zo mehs wiffwairak tad peedsihwojam, kad ilgi koh-pâ plufschkejam.

Weeglaki irr pawiffam fluffu buht, ne kâ wahrdds pahri ne darriht.

Weeglaki irr mahjâs paflehptees, ne kâ laukâ deesgan fargatees.

Kursch tadeht dsennahs panahkt firds un dwehseles leetas, tam waijaga lihds ar Jesu greestees no trohtsna.

Zas zilweks ween bes dwehseles fflahdes warrehs eet laukâ, kam wairak patihk, ffehptees.

Zas zilweks ween bes fflahdes warrehs runnah, kam wairak patihk, fluffu buht.

Zas zilweks ween bes fflahdes warrehs buht flah, kam wairak patihk, noht buht.

Zas zilweks ween bes fflahdes warrehs pawehleht, kas labbi jau mahzijeas paklausih.

3. Zas zilweks ween bes fflahdes warrehs preezatees, kurram firds labba apsinnahs.

Jr pafchu to fwehtu zilweku drohfschiba arween bija pilna Deewabihjaschanas.

Winni jo wairak bija nomohdâ un jo pasemmigaki, jo leelaka taifniba un Deewa schelastiba pee winneem parahdijahs.

Ka taafchu tee tauni zilweki tik besbehdigi; kas zellahs no winnu lepnibas un aplamas drohfschibas, bet gallâ winni gan nomannihs, ka peewihlahs.

Ne kad ne zerre, schinni pasaulé bes behdahm buht; ir tad ne, kad schkitihs, labs un deewabihjigs sawâ weentulibâ effoht.

4. Daudsreis tee, kas pehz zilweku dohmahm irr tee labbaki, grubtaki tohp fahrdinahti; tadeht, ka pahrleeku few ustizz.

Zapehz dauds zilwekeem wairak derr, ka fahrdinaschanas winneem pawiffam ne truhkt, bet daudsreis wirfû nahk, lai winni neds paleek pahrleeku drohfschi, neds lepni uspuhschahs, neds arri nebehdigi greeschahs us ahrigahm eepreezinaschanahm.

Ik, kahda labba apsinnafschana tam zilwekam paliktu, kas nihzigu preeku ne kad ne mekletu un ar pasauli ne kad ne pihtohs!

Ik, kahds leels meers un jauka duffa tam buhtu, kas wiffahm neleetigahm ruhpehm atfazzitu, tik us to dohmatu, kas dwehselei par labbu un Deewam par patifschanu, un wiffu sawu zerribu liktu us Deewu!

5. Zas zilweks ween buhs zeenigs, debbesigi eepreezinatam fluh, kas tik-fufchi darbojahs, sawu firdi fwehti fatreekt.

Za firdi lihds dibbenam gribbi fatreekt, tad ee-eij sawâ kambari, un is-dsenn' pafaulés trohtfni, kâ stahw rakstih's (Dahw. ds. 4, 5.): "Runnajeet ar juhfu firdi us juhfu gultahm, un effeet fluffu."

Kambari daudsreis atraddisi, kas ahrâ tew pasudde.

Zo ilgaki tu sawâ kambari dsihwofi, jo mihlaks tas tew paliks; bet jo ret-taki tur buhfi, jo drihsal' tew reeba pahr to usnahks. Za tu fahkdams atgree-

stees jau tur labbi buhfi eedsihwojees, tad kambaris pats tew us preekschu par mihtu draugu un par jauku eepreezinafchanu buhs.

6. Kluffibâ un meerâ peeaug pafemmiga dwehfele un fanenim fwehtu rakftu noflehpmus.

Tur winna useet to affaru awohtu, furrâ winna ifnakti mafgajahs un fchlichstijahs, lai winna fawam radditajam jo tuwaki nahf, jo tablaki no wiffa pafaulles trohksna turrahs.

Jo, kas atraujahs uo draugeem un pafihstameem, tam Deews lihds ar fwehteem engeleem nahfs tuwaki.

Labbaki irr, neweenam buht finnam un pahf fawu dwehfeli gahdaht, ne kâ, few ne nemdams wehrâ, brihnumus darriht.

Deewabihjigam zilwefam irraid par gohdu, retti eet laukâ, zilwefu azzis behgt un arri pats ne gribbeht zilwefus redseht.

7. Kapeh3 to gribbi redseht, fo taf ne turrefi rohkâ? "Ja pafaulle pa-eet un winnas kahriba." (1. Jahu. 1, 17.)

Meefas kahribas tew dsenn eet fehrstees; bet kad stunda pagahjufi, — fo tad zittu nefsefi mahjâs, ne kâ apgruhtinatu firdi un fajauktu prahtu?

No preezigas iseefchanas daudsreis zekahs behdiga pahrnahkschana un preezigi pawaddita nakts padarra behdigu rihtu.

Zâ katra meefiga luste jauki gan fahkâhs, bet beidsiht kohsch, un padarra nahwi.

Ko tu zittur warrefi redseht, kas tew ne jau mahjâs preeksch azzim? Lufht' tē debbesti un semmi un wiffadus pihschlitus; un no teem Deews taf wiffas leetas irr raddijis.

8. Ko tu zittur warrefi redseht, kas ilgi pafaulé pastahwehs?

Lakam tu tizzi, ka tew drihs reebshoht; bet tik tahl tu ne warrefi nahft.

Ja tu wiffas leetas pa pafauli redsetu; kas tas buhtu wairak, ne kâ neleetiga ffattifchana?

Pazell' fawas azzis us Deewu debbestis, un peeluhds' winnu pahf faweem grehkeem un fawu pakuhtribu.

Uelizzina neleetigas leetas neleefcheem laudim; bet, tu, nemm' wehrâ, fo Deews tew pawehlejis.

Uisfehds' fawas durwis un aizina fawu firds-mihtaku Jesu pee few.

Paleez' pee winna fawâ kambari; jo tu zittur tahdu meeru ne atraddifi.

Ja tu nedf buhtu isgahjis, nedf kautko no trohksnim dsirdejis, tad tu jaukâ meerâ labbaki buhtu pastahwejis. Kamehr tew firds fahze kahroht brihscham fo jaunu dsirdeht, tamehr tew arri firds fajaukschana ja-zeesch. H. E.

17tas mihtlas usminna: Bahrsda.

Brihw drikkcht. No juhrmallas-gubbernemtu augstas waldischanas puffed:

Dr. C. E. Napierky.